

Patekusi į materialų pasaulį, kurį sudaro žemės, vandens, ugnies, oro, eterio, proto, intelekto ir netikro ego stichijos, gyva būtybė atsiduria įvairiausiomis formomis besireiškiančios iliuzijos nelaisvėje. Sanskrite iliuzija įvardijama žodžiu maya. Maya, iliuzija, apgaubia amžiną dvasinę sielą ir priverčia ją tapatinti save su materialiu kūnu ir materialiu pasauliu. Savojo "aš" tapatinimas su materija, kuris būdingas visiems mums, vadinasi netikru ego, arba klaidinga savimone. Gyva esybė tapatindama save su kūnu tariasi esanti švedas, amerikietis, rusas, kinas, arabas, žydas, krikščionis ir t.t. Klaidinga savimonė verčia ją manyti, jog visa, kas turi sąsajų su kūnu - žemė, turtai; ginklai, garbė, šeima, religija, visuomenė, tauta, rasė ir pan., - yra nuo jos neatsiejama. Dėl šios priežasties nesiliauja karai, ekonominiai, politiniai ir socialiniai nesutarimai. Māyā taip supainiojo žmones, kad tarp jų kyla net vadinamieji "religiniai" karai, kurie nuo paprasto karo skiriasi tuo, kad prie žmonių skausmo ir jų sąmonėje sukeltos sumaišties prisideda dar ir apgaulingas teisumo jausmas, įsitikinimas, kad kovojama dėl teisingo reikalo.

Gyvūną apibūdina keturios elementarios funkcijos: jis valgo, miega, poruojasi ir ginasi. Kai žmogus apsiriboja vien šia veikla, jis niekuo nesiskiria nuo gyvūnų. Šitaip veikdamas, jis praleidžia galimybę pažinti save, kurią suteikia žmogaus gyvybės forma. Gyvūnas negali praktikuoti savęs pažinimo, nes jo intelektas nėra pakankamai tobulas, kad galėtų suvokti filosofijos žinias. Žemesniųjų gyvybės formų būtybės negali studijuoti Vedų, turėti dvasinį mokytoją; iš jo mokytis. Tai prieinama tik žmogui, o žmogumi gyva būtybė įsikūnija labai retai. Kad gautų žmogaus kūną, gyva būtybė turi praeiti ilgą kelią - 8 milijonus gyvybės formų. Tai įvairiausi vandens gyviai, amfibijos, vabzdžiai, paukščiai, ropliai, keturkojai gyvūnai ir pagaliau žmonės. Prieš gimdama žmogumi, gyva būtybė pirma turi įsikūnyti visomis žemesnėmis gyvybės formomis.

Niekas negali nurodyti tikslaus gyvybės formų skaičiaus, tad mums belieka patikėti skaičiais, kuriuos pateikia Vedos. Mėginimai suskaičiuoti gyvybės rūšis, norint patvirtinti arba paneigti Vedų informaciją, yra bergždžias darbas, nes labai apytikriai tegalima apibrėžti, kas yra biologinė rūšis, taip pat mes neturime galimybių patikrinti, kokios gyvybės formos egzistuoja kitose mūsų visatos planetose. Be to, tokie mėginimai būtų beprasmis laiko ir jėgų švaistymas, nes laiką ir jėgas geriau skirti savęs pažinimui.

Vedų aforizmas skelbia: *athāto brahma jijñāsā* - "Dabar, kai gavai žmogaus kūną, stenkis suprasti, kas yra dvasia, o - visų svarbiausia - kas yra Aukščiausiasis". Stojęs į Vedų raštų nurodytą savęs pažinimo kelią, žmogus pradeda suvokti savo tikrąją vietą Aukščiausiojo ir aplinkinio pasaulio atžvilgiu. Suprasti tai - reiškia įgyti tikrąjį išmanymą. Visos kitos veiklos formos priklauso gyvūnijos pasaulio sferai. Jos stumia žmogų į iliuzijos duobę ir vis giliau įtraukia į gimimų ir mirčių ratą. Besisukdama gimimų ir mirčių verpete, gyva būtybė įsikūnija tai

aukštesnėmis, tai žemesnėmis gyvybės formomis. Kaskart įgydama vis naują, jos norus atitinkantį išorinį pavidalą, ji vėl susiduria su gimimu, mirtim, ligomis ir senatve. Ir nors, tenkindami savo norus, mes naudojames materialaus pasaulio resursais - tuo, ką dovanoja materialus pasaulis, - mes negalime išvengti gimimo ir mirties, visų tų problemų, kurios mūsų laukia gyvenimo kelyje. Vienintelė priežastis, verčianti mus tai daryti, yra noras mėgautis materialiam pasauliui atskirai nuo Aukščiausiojo Dievo Asmens.

Noras mėgautis atskirai nuo Viešpaties vadinasi iliuzija, mayā. Jis yra esminė mūsų vergystės materialiam pasauliui priežastis. Kol vergaujame materialiai sąmonei, tol būsime priversti gyventi materialiam pasauliui ir gimti vis nauju kūnu, priklausančiu vienai iš 8 400 000 gyvybės rūšių. Vergystė gimdo mūsų sąmonėje norą mėgautis savo veiklos vaisiais, ir gyvenimas po gyvenimo verčia gauti naujus materialius kūnus. Taip egzistuoti paprasčiausiai kvaila, nes iš tikrųjų gyvoji būtybė pašaukta atgaivinti savo pirmąją dvasinę sąmonę, suvokti, kad ji - neatsiejama Aukščiausiojo dalelė.

Vedos lygina Krišną su saule. Būdama viename erdvės taške, saulė po visą visatą išspinduliuoja mažiausias šilumos ir šviesos dalelytes. Kokybės prasme jos tapachios saulei, nes saulė yra jų šaltinis. Nepaisant kokybinio tapatumo saulei, šių dalelių išspinduliuojamas šviesos ir šilumos kiekis negali nė iš tolo prilygti saulės išspinduliuojamajam. Saulė - mažiausių energijos dalelių šaltinis, todėl yra už jas viršesnė.

Sanskrite ši sąvoka apibrėžiama kaip *acintya-dvaita-advaita vāda* – "nesuvokiama tapatybė ir kartu skirtybė". Analogiškai ir mes, dvasinės, amžinos gyvos esybės, esame neatsiejamos Aukščiausiojo Dievo Asmens dalelės ir randamės iš Jo, kaip mažiausios saulės šviesos dalelės randasi iš saulės. Taigi mes sykiu esame ir tapatūs Dievui, ir nuo Jo skiriamės.

Krišna - tai pirminis Aukščiausiojo Dievo Asmens vardas. Dievas turi šimtus vardų, kurie atspindi įvairiausias Jo ypatybes. Viešpats Krišna yra *sac-cid-ānanda-vigraha*. Tai reiškia, kad Jo kūnas amžinas, kupinas išminties ir palaimos. Savo dvasine esme mes, kaip Aukščiausiojo dalelės, taip pat esame amžini, kupini išminties ir palaimos.